

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.



Hirdetési díj:
Négy hasznos pénti sorát 5 Kr.
Nagyobb terjedelmű a többéves
hirdetéseket a közlőnek a leg-
előbb 10 Kr. árt. vételek fel-
helyezkedéséig minden külső beír-
ásért 20 Kr.
„Nyitott”-ban megjelenő közlő-
mény minden pénti sora 20 Kr.
Hirdetők felvételére a közlő-
rovatban, EUTANI I. KÖNYV-
nyomdáiban, valamint ZSÓZSE-
MAN H. könyv. iródszámban is.
Név nélkül vagy névtelenül
beküldött közlőnek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adatok.

jelő marhák
eladása.

debreczeni kir. gazdasági
intézet gazdaságában,

oti fajta üszök és nő-
vendék bikák

sra tüzetven ki, azok
likor a gazdaságban. —
LAGON. megtekinthe-
s becsáron megvehetők.

SZÖN SORSJEGY

Huzás
1884. auguszt. 14.
1000 frt o. e.

ZALOGLEVEL
Huzás
1884. auguszt. 6

teza sarkán levő
ben.

ZIPÖKZEN.
szertt ö-
on kele-
zöntség igényeinek min-
telmet érdemelnek saját

PÓIM.
an den eddig áraba bo-
rth és gyermek cipők-
tárgyát kerve
vála. csatolással

OTTÓ.

sib. berendezésére.

OLÁNCZOK
aha vágó
ásokra.
ókja Budapesten.

Előfizetési árak:
Évi postán küldve
Helyi ár... 10 frt — Kr.
Földi ár... 5 — 50 —
Nemzetközi ár... 50 —
Egyes szám 5 Kr.
A lap az előző évi évfolyam minden kötetét 100 példányban, Veszprém-
ben (Központi), a szerkesztőségben
birtokosok kifizetésére.
Előfizetési helyben
DR. RÓDI K. LAJOS és IG.
DR. ÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a közlő-
rovatban, EUTANI I. KÖNYV-
nyomdáiban, valamint ZSÓZSE-
MAN H. könyv. iródszámban a postabiztosok
számláján.

Az az ipar-társulás!

Nemcsak Debreczenben, de máshol is történt (azért az ügyet iparosaink tegnapi mozgalmától eltekintve, általánosan fejtegetjük), hogy különösen azon iparosok, kik önálló ipartársulatban vannak egyesülve, hiszik azt, hogy az általános ipartársulatok a többi ipartársulatokat a saját kebelébe akarják beolvasztani. Ezért azután többen olyan irányban működtek, hogy ők külön testületet fognak szervezni. Mondanunk sem kell, hogy ez nem lehet és hogy iparostársaink aggodalmainak semmi alapja nincsen.

A törvény azt rendeli, hogy egy városban egy ipartestület alakuljon. Ha megalakul, ez végzi az első fokú iparhatóság teendőinek egy részét önkormányzati alapon. Ha nem alakul meg, ezen teendők a kapitányi hivatal kezében maradnak. De ha nem alakul meg az ipartestület, a jelenlegi ipartársulatok azokat a jogokat, melyeket mostan és eddig a hatóság hallgatóságos beleegyezése mellett gyakoroltak, nem fogják gyakorolhatni. Így tanoncot szegődtetnie, felszabadítaniok stb. nem lesz szabad, vitás kérdésekben, munkaviszonyból eredő viszályokban nem bírálkodhatnak stb. Ha azonban megalakul az ipartestület, melynek legnagyobb részében egészen más hivatása és rendeltetése lesz, mint az ipartársulatoknak ma van, a mellett minden iparág fenntartja a saját ipartársulatát, de azért köteles lesz tagja lenni a testületnek minden iparos, a ki képesítéshez kötött ipartűz.

Akkor legfeljebb az következik, hogy az illetők két helyen fizetnek tagsági díjat és csak egy helyen élveznek jogokat és előnyöket: a testületnél, mert az ipartársulatok jogkörre megnyírbaltatván azok nem igen fognak életképes működést kifejthetni. Itt nincs arról szó, hogy egyik ipartársulat elnyelje a másikat. Az alakítandó ipartestület független lesz valamennyi ipartársulattól s annak alakítását csak azért kezdeményezte, az első általános ipartársulat, mert annak választmánya szíven hordván az iparosság jólétét és helyzetének javítását, ohajtja, hogy az új törvény áldásait minél előbb élvezhessék az aradi iparosok. De a szervező bizottságban (mely az összes aradi ipartársulatok előjáróiból alakult) ezen társulatnak csak annyi szava van, mint a többi ipartársulatnak, legfeljebb, hogy ráadásul eddig ő előlegezte a költségeket s az ő titkárja vitte és viszi a csekélynek épen nem mondható munkát. Az első által. ipartársulat, ha eljön az ideje, ép úgy be fog olvadni a testületbe, mint a többi s talán sokkal nagyobb áldozatot hoz akkor, mint valamennyi többi társulat együttvéve, mert közel négyezer forintnyi vagyonát fogja beolvasztani egy olyan testületbe, melynek előjáróságát az aradi iparosok fogják választani, melynek vezetésébe, vagyon-kezelésébe, tehát a társulat tagjainak csöppel sem lesz több beleszólásuk, mint azon ipartársulatoknak, a kik jelenleg más társulatok tagjai, vagy a kik eddig semmi társulatnak nem voltak tagjai.

Azért épen nem voltak az idegenkedésre az ipartestület eszméjétől. Annál inkább nem volt sehoh ok, mert az ipartestületekben ugyis 12 vagy 13 szakasportot (szakosztályt) kell szervezni, melyben az egyes iparszakmához tartozók saját különleges ügyeiket külön fogják megvitetni és melyek aztán minden idegen befolyástól menten védhetik saját érdekeiket sokkal jobban, mint az eddig történt, a mikor az ipartársulatok nagyobb része az erők elforgácsolása miatt alig fejthetett ki valami tevékenységet.
Az aradi iparosok közül eddig 341

irta alá nevét az ireken a testület alakítását kérve. Hogy a testület valahol megalakítható legyen, ahhoz az iparosok kétharmadának aláírása kívánatik; mindenütt tehát rajtuk fordul meg a dolog. Ha ők magok és iparostársaik érdekelt helyesen fogják fel, sikerül a nehéz munka, melynek ha isten után a magunk jóakarata és buzgalma engedi, szép sikere lesz; ha ők nem veszik komolyan az ügyet és nem emelkednek feladatuk magaslatára, marad minden a régiben. Ennek pedig csak maga az iparosság fogja kárát vallani.

Tegnap Debreczen város iparosai megmentették ezen veszett-fejsze törvény nyelét; az úlése lefolyása fel van jegyezve lapunk más helyén.

A kolera. I. A porta Törökország képviselőinek körlevelet intézett, melyben tudtja, hogy tekintettel arra, hogy a kolera ellen tett óvintézkedések ki nem elegendők, a porta a várnai, dunai, oeddasszi, brindsii és trieszti kikötőkből érkező szállítmányokra nézve 10 napi, a földközi tengeri francia kikötőkből érkezőkre nézve pedig 15 napi vesztegárt szándékozik elrendelni, melynek kivétel nélkül valamennyi hajó köteles lemond magát alávetni. Ezen intézkedéseket azonban előbb a nemzetközi egészségügyi hivatal elé terjeszti véleménynyadás végett, melyet minthogy annak néhány tagja nem orvos, het orvossal fog kiegészíteni. Az egészségügyi hivatal idegen képviselői, az angol, spanyol és a hét új török képviselői kivételével, ezen intézkedéseket nem fogadják el, a porta újabb körlevelet intézett képviselőihez, melyben tudtja, hogy ha az egészségügyi hivatali határozatokat meg nem változtatják, a porta nem fogja azt figyelembe venni.

A francia alkotmányrevízió. A szenátus által megváltoztatott és a kamara elé terjesztett javaslat az alkotmány revíziójáról így hangzik:

Egyetlen cikk. Az 1875. febr. 25-iki alkotmánytörvény 8-ik szakaszának megfelelőleg a köztársaság elnöke kijelenti a szenátus (kamara) előtt, hogy revízió alá vétetik:
I. Az 1875. febr. 25-iki alkotmánytörvény 5-ik törvénycikkének 2-ik szakasza az állambatalomra vonatkozólag.
A szakasz így hangzik: A képviselők kamrájának feloszlata esetén a köztársaság elnöke által, egyetértésben a szenátussal, a választási kollegiumok három hó lefolyása alatt az új választásra egybehangzólag.
II. Az 1875. febr. 25-iki alkotmánytörvény 8-ik cikkének 3-dik szakasza, mely az azal a kérdéssel foglalkozik, vajjon a revízió a kormány köztársasági alkotára kiterjeszthetik-e. A szakasz így hangzik: Az alkotmánytörvények egész vagy részleges revíziójára vonatkozó határozatok azoknak abszol többségével hozandók, a kik a nemzetgyűlést képezik.
III. Az alkotmánytörvény 2-7. cikkei, amelyek a szenátus szervezeteire vonatkoznak, tekintettel arra, vajjon ezek az alkotmánytörvényekből kiküszöbölhessenek-e vagy nem a jelzett cikkek közül a második meghátározza, hány szenátor választon minden megye.
3-ik cikk. Szenátorra csak francia, legfeljebb 40 éves, a polgári, politikai jogok teljes élvezetében levő egyén választható.
4-ik cikk. A tartományok és gyarmatok szenátorai abszol többséggel és szükség esetén lajstromos szavazással, választókollegium által választatnak. — E kollegium a megye vagy gyarmat székhelyén gyűlésez és áll: a képviselőből, a megyetanácsosokból, a kerületi tanácsosokból és a községi választók által választandó községi tanács egy-egy küldöttjéből.
5-ik cikk. Az nemzetgyűlés által választandó szenátorok lajstromos szavazással és abszol többséggel választatnak.
6-ik cikk. A tartományok és gyarmatok szenátorai 9 évre választatnak és minden 3 évben egy harmadrészben megújítatnak. Az ülésszak kezdetén a megyék 3 sorozatba osztatnak, melyek mindegyikében egyenlő számú szenátus van. A sors határozása meg azon sorozatokat, melyek az első, illetőleg a második 3 éves időszak után megújítandó.
7-ik cikk. A nemzetgyűlés által választott szenátorok elmozdíthatatlanok. Halál lemondás vagy egyéb okból származó üresedés esetén két hónapon belül maga a szenátus gondoskodik a betöltésről.

IV. Az 1875. jul. 16-iki alkotmánytörvény első cikkének harmadik szakasza így hangzik: Az ülésszak megnyitását követő vasárnapon az összes templomokban és imahá-

zakban isteni tisztelet tartatik és a mindenható segedelemé keretik ki a nemzetgyűlés munkálataihoz.

Elváljunk?
Talán nem lesz érdektelen dolog, ha a franciaik által oly nagy örömmel fogadott elválasztási törvény főbb pontjait bemutatjuk s így tudomásul vesszük, hogy minek is örülnek hát azok a kedélyes franciaik oly nagyon, a kiknek eddig nem volt szabad elválni teljesen férjeiktől vagy nejeiktől.

Az elválasztási törvény főbb pontjai a következők:
A nő a választ kérheti férjének házasságtörése folytán. Az egyik házasság felbontása büntetést miatti elítéltetése jogot ad a másik félnek a válásra. Ha a választ kérő fél által oly körülmények hoztatnak fel, melyek az államügyész által hivatalból üldözendők, a választ per függőben marad a bünyenítő per befejeztéig. Azután az ismét megkezdhető a nélkül, hogy a bünyenítő perben hozott ítélet a választ kérő fél ellenében prejudiciumot képezhetne.

Midőn a válasz annak alapján keretik, hogy az egyik házasság felbontása büntetést miatti elítéltetett, elég a jogerőre emelkedett ítélet bemutatása. Az elvált házasságok nem léphetnek ismét házasságra az esetben, ha új házasságot kötöttek, mely válás által bontott fel.
Ha az elvált házasságok egymással ismét házasságra lépnek, új házasság köteendő. Ha az elvált házasságok egymással ismét házasságra lépnek, nem valhatnak el többé, kivéve a becselenítő büntetést esetet.

Az elvált nő nem léphet új házasságra, míg a válás jogerőre emelkedésétől tíz hónap el nem tel. Ha a válás házasságtörés miatt mondatott ki, a bűns fel sohasem léphet házasságra büntésével.

A házasság, ki ellen a válás kimondott, elveszti mindazon előnyt, melyet neki a másik fél — akár a házassági szerződésben, akár a házasság alatt — ígért. Az esetekben, midőn a válási pernek van helye, a felek kérhetik az ágytól és asztaltól való elváltat is, mely épp úgy bíraltatik el, mint minden polgári per.
Ha az ágytól és asztaltól való elváltat három évig tartott, a felek kérhetik a végleges válást. Az ítéletek e perekben a törvényszék nyilvános ülésében hirdettetnek ki.

A férj megtagadhatja az oly gyermek elismerését, ki háromszáz napra a határozat után született, mely felhatalmazta a nőt külön lakás tartására és százhuszonöt napnál kevesebb idő alatt azután, hogy a válási per visszautasított vagy a kibekülés történt meg. A válóper tárgyalásainak nyilvános közlése tilva van száz franktól kezezer frankig terjedő bírság alatt.

Görgey ügy.
Szegény Görgey is csak furcsán járt a maga jó barátaival! Már kezdtek rá sem ügyelni, a mikor 40 régi honvéd rehabilitálómozgalmá minden vádat fel kellett ellene. Imé, itt mutatón a komáromi honvéd egy le t nyilatkozata:

„Görgey Arthur, a szabadságharc fővezérének, a nemzet közvéleménye által árusálat lett elítéltetése ellenében rehabilitációját illetőleg, noha hitünk, hogy a nemzet közvéleménye által kelt ítéletet megváltoztatni semmi sem az összes honvédség nem illetékes, de nehogy a néhány éves honvédek által megindított mozgalom elhalgatlása az utókor által a honvédség részéről beleegyezésnek vétethessék, a lezajlott eseményeknek megbírálása után:
tekintettel arra, hogy a nemzet szolgálatába léptének első pillanatától társai, felebbvalói ellen, később mint fővezér pedig a kormány ellen folyton armánykodott, a haza megmentésére tett felsőbb intézkedéseknek ellenszögült, azokat meghüsitani törekedett, s nem egyszer meghüsitotta;
tekintettel, hogy fővezérségének kezdeti a Győrnél áldozattal s munkaerővel felhánt sáncokat egy lövés nélkül feladta, visszavonultában vétkes mulasztás folytán Perczel megsemmisítettét engedte, a fővárost nem fedezte, mi által a nemzet és kormányának a védelemre készülődést lehetetlenítette s az ellenségnek a főváros elfoglalhatását elősegítette;
tekintettel, hogy a bányavárosokba vultával a kormányhatali összeköttetését megszüntette, hadseregét a megsemmisülés veszélyének kitétte, s a branyicskói vonal dicsteljes kieroszakolása után Klapka felhívása s ügyelmezésének dacára a magyar sereg által körülzárt Schlicket menekülni engedte.
tekintettel, hogy a kápolnai csatának ha-

szorozott a magyar részrei eldöntése s az ezzel járó előnyöknek elérhetése csakis azon mult, hogy a vett parancsnak nem engedelmekedett, futár visszatartása által Klapkának is a sikeres részvétel lehetetlenre tette, ekként határozottan a magyar fegyverek feladatát szándékosan, rosszlelkűleg nehezítette, s az ellenséget könnyítette;

tekintettel, hogy Isaszegnél Gáspár hadtestének fel nem használása által az ellenségnek szándékosan a menekülésre utat engedett;

tekintettel, hogy a nagysarlói ütközet után a legkisebb részleteiben szétmáltott ellenséget nem üldözte, hanem annak a Vág mögötti rendelkezése s erősítésére szándékos időt engedett;

tekintettel, hogy Komáromot elérve, annak felszabadítását április 18-tól 26-dikáig, vagyis mindaddig halasztotta, míg az ellenséges hadsereg Budapestről az elzúdozó csekély erő támogatására meg nem érkezett, s így a magyar erőknek feladatát szándékosan nehezítette, az ellenséget pedig nemcsak könnyítette, de sőt lehetővé tette, hogy a budapesti ellenséget a Tisza melletti győzelmek által megindított főhadérő a Nagy-Sarlónál tönkretett Pozsonyánál egyesülhetett, míg Komárom felszabadításának azonnali eszközése esetében — kevesebb erővel léven dolga — a magyar sereg feladatát könnyebbé lett volna, s a budapesti ellenséges sereg visszavonulási utjának elfoglalása által azt Bécsből s így a Pozsonyánál létezett erővel egyesüléstől elterelhetvén, a Vág melletti csekély szétzilált ellenséges erőt könnyű szerrel megsemmisíthette volna;

tekintettel, hogy ezen, csakis az ellenséget kímélő, annak előnyökét szándékosan engedő eljárása befejeztől Buda ostromára vezette sereget, ott 20 napot vesztegetett el, s így időt engedett s adott az ellenségnek magát a Vág mellett rendezni, megerősíteni;

tekintettel, hogy Budavár bevétele után, noha az ellenségnek minden lehető előnyt engedett, a kormánytól nyert parancs ellenére, sereget a kellő összeköttetés biztosítása nélkül a Duna, Vág, és Nyitra, folyók közt osztá fel, s lehetővé tette, hogy a Pozsonyánál központosult, magát kellően szervezett s erősült ellenség előbb jobbra, azután balszárnyát teljes erővel támadhatta és verhetne meg;

tekintettel, hogy a hadseregnek az al-dunánál egyesülési iránt létrejött tervezetet, dacára a kormánytól nyert határozott parancsnak: el nem fogadta, — hadseregével Komáromnál időzött, azt két házon nélküli csatában gyengítette, s ismét, mikor már átlátta, hogy a tervezett egyesülés lehetetlen: Komáromot elhagyta, hogy a magyar hadsereg legfőbb erejét a hosszú menetek, élelemhiány, folytonos zaklatás által erkölcsileg megrendítse s anyagilag kimerítse, és így harczképtelenné tegye;

tekintettel, hogy noha ugy Erdélybe mint esetleg Törökországba az ut meg nyitva volt, feltétlen megadása tehát még elkérthetetlen nem volt, mégis azt minden feltétel nélkül tette s kivéve saját s testvérei személyét, sem a nemzet, sem bajtársai, sem a honvédség érdekeire nem gondolt, hanem azokat egyszerűen feláldozta;

Görgey Arthur a nemzet szabadságügye árusójának tartjuk, ki a fővezérség elnyerésének pillanatától minden tettét irányza, hogy a nemzeti ellenállást nehezítse, gyengítse s az ellenségnek minden lehető előnyt engedett; árusási gonosz szándék vezette őt kezdetől és csak a nemzet szivós kirtarsa, az alvezérek hazafisága s a honvédség hősiességének volt eredménye, hogy árusását nem előbb, hanem csak Világosnál fejezheté be.

A nemzet igazságos átka sújtotta és sújtsa az árusót.

Kelt Komáromban, 1884. évi július 27-én tartott honvédgyűleti gyűlésből. Adamovich Ádám főgyűs, honvédgyűleti elnök. Specziár Károly egyleti jegyző.

Legújabb érdekes bizonyossága Görgey árusulásának az „E-s” egy közleménye, mely szerint egy Oroszországban utazó magyar, Sz. Pétervárról jul. 27-ről a következőket írja: Peterhofban, az orosz udvar nyaralóhelyén, megakartam nézni a csár palotát, de az most nem látható, mert épp a nagyhercegné időz ott. Innen Konstantin Nikolajevics nagyherceg, II. Sándor csár testvéröccsének palotájába mentem. A nagyherceg most a krimi felszigeten van, hát be lehet járni az összes lakosztályokat. Ily káprázatos fényről fogalma sem lehetett az embernek. Konstantin Nikolajevics nagyherceg dolgozó-szobájában az íróasztallal szemközt egy ajtóablába beeresztve — Görgey Arthur arczképe látható és sajátkezű aláírásával: Görgey Arthur . . .

Levél az írók és művészek kirándulásáról.

Budapest, 1884. aug. 2.

Kedves Debreczenem! Neked ugyan szépen kijutott! Alólírott poetád, a ki oly szives készséggel emlitette meg máskülön mindig szögön függő lantját a te megénekelésre, csak ugy nyeli a mérget, mikor olvassa a magyar Halbkreuzer-Sornalok nyavalyás elménczkedéseit felőléd, lakóid, előjáróid felől.

Te szép, te nagy magyar város! Vedd tölem szivesen, ha ott kapom meg ezeket a sornalízstokat, a hol leghamarabb érem őket: a fülöknel fogva s megrázom egy kicsit a buksijokat, vedd tölem szivesen, hogy ügyedet a magamévá teszem, hiszen ha az én tisztelt barátom, gyönyörű szakállu, gyönyörűbb pennájú Teleki Sándor egyszerűen csak azt mondja, mikor Debreczenbe mész „haza megyek”, — talán szabad már nekem is azt mondanom, rólad beszélnem, hogy ugy látásból ismerjük egymást.

Bizony csak látásból Hiszen mindössze kétszer voltam benned. Mindannyiszor rövid pár napig. Hanem azért mégis el merem rólad mondani, hogy ismerlek. Éreztem szivességed melet, homlokomra sütött jóért, szépért, neméért való lelkesülésed fénye, homlokomra nekem is, a kis pontnak, mikor olyan óriás fogta fel azt a fényt.

Az írók és művészek karavánja pedig ott volt benned egy álló hétig. S ennek az „írói” még sem bírtak megismerni.

Ah! de itt eszembe jut valami! Fordítsuk csak meg az érmét. A másik oldalán is akad ám valami. Az érem másik oldalán én azt találom, hogy nem az a baj, hogy író (?) urak nem ismerték meg Debreczent, hanem az, hogy Debreczen nem akarta felismerni nemely reporterben az író. Üdvösségetem természetem az, hogy ez oka azoknak az ostobaságoknak, a miket a mindenféle álnévi gyerekek össze firkáltak nemcsak Debreczenről, hanem a kirándulás egyéb helyeiről is. Innen az a vád, az a prűszkölés, hogy közönyös vagy, önző vagy. A mi intelligens voltod mellett hangos dicséretképen szól, azt a halhatatlanság itálára szomjas reporternek megbotránkosással metszik fel a közönyösség rovó botjára. Pedig hát minden gondolkozni tudó ember kénytelen bevallani, hogy az egész kirándulásban Debreczen viselte magát a legméltóságosabban, mikor nem csapott nagy parádét a néhány íróval és művészzel oda érkezett segítségülküncök és körítást és tudom is én mik számára, hanem fogadta őket az őket megillető leereszkedéssel, és bizony százsorta inkább kiviczcelni való dolog a Beregben és Máramarosban véghez vitt „sok hűhó senkiért.”

S hogy ezeket nem csak most gondoltam így el, hanem már Debreczenben is elmondattam volt, arra bizonyosan sokan fognak emlékezni azok közül az urak közül, a kikkel nekem és egy pár barátomnak érintkezni szerencsénk volt, etc. továbbá; mikor Debreczenből haza érkeztem, találkoztam egy barátommal, a ki a Petőfi Társaság tagja, s a ki a Társasággal ott volt Debreczenben, körülbelől körülbelől következő párbeszéd folyt le közöttünk: „Hogy mulattál Debreczenben?” „Kitűnően.” — De azt hallom, hogy nem fogadták a kiránduló társaságot olyan fényesen, mint a mi társaságunkat.” „Persze hogy nem s te ezt nem taláidod természetesen?” — „De igen! És ennek folytán Debreczen felől még sokkal jobb véleményem van.”

Ugy ám, kedves gyermekeim, halbkreuzer-sornalízstok! A mit ti csufondároskodva emlegettek, az mind csak Debreczent dicséri.

Kedves Debreczenem! Tudom, hogy nincs neked szükséged az én prókatorkodásomra; tudom, hogy megvetéssel fogadod azokat a szunyogcipéseket, a miket vagy két hét óta rajtat idejgetnek, tudom, hogy a még a közbecsülésben álló személyek ellen is szórt hitvány elszelődéseket fel sem veszed. Nem is akarlak én téged mentegetni — arra nekem nincs szükséged, — hanem csak el akartam neked mondani, hogy velem együtt gondolkoznak itt nemcsak a Petőfi-Társaságnak Debreczenben megfordult tagjai, nemcsak minden okos ember, hanem az írók és művészi kirándulás intézői, az a néhány igazi író és művész is.

S én megint csak azzal végezem, a mit a debreczeni színházban mondtam:

„Mi csak felindulunk mindig ezen: „Hej Debreczen, ha rád emlékszem!” Szabó Endre.

Régen köztünk valamit oly nagy örömmel, mint a fentebbi gyönyörű sorokat, a melyekből kitűnik, hogy az elhagyott vendéglátóknak megszólása csakugyan nem az itt mutatott jeles írók és művészek, vagy illetendő műkedvelők véleményét képezi. Bizonyos krónikus viszkés kifolyása volt az a fentebbi nyilatkozat jeles írója bizony az írói és művészi kör reputációjának érdekében cselekedett, midőn a küteges bört egy kicsit megvakart a. Mert az ilyen „fogadj Isten” után mely városnak lenne bátorsága „adjon Isten” mondani az írói és művészi kör kiránduló társaságának? Jól világassa meg ezentel a kör, kit vesz fel 20 frót a külön vonatjára, mert az oda nem illő Zsolttalan Huhogók, Csipuluszok és botot vártának arrogáns és hazug fogalmazási gyakorlatáikkal nem követtek el

kisebb baklövést, mint mikor az írók és művészek felvidéki kirándulásának alkalmával minden lapban ez a távirat jelent meg, hogy az írók és művészek fényes jó hogy nem jut a nyos ellátásban részesültek Sztáryán, a Radvánszky Károly vendégfogadója b a n. Szegény Károly bátyám! így fogja fel Kóbi a to nagyuri vendégszereteted!

Hanem hát minden éremnek csakugyan két oldala van. Nemcsak az írók, de a művészek is okulhatnak a történeteken. A szellem-gazdag Képes néplap azt írta, hogy Urváry Lajos a polgármesterrel volt szállva, ott azonban keresztelő levén, mindő, mind a vele szállást cserélt, Spányi Irma rosszal adtak etc. Ezen pimasz elzelhetnemségben városunk t. polgármestere nézve nemcsak az a pikáns, hogy ő, de még inkább állásánál úgy mint koránál fogva is tiszteletet érdemlő neje van megvetésre méltómódon pelegére állítva de még valami más is. Az t. i. hogy egy-két kivétellel az egész magisztrátusnál kezdve a polgármesternek a Kapéczi híres darvág, senki se lett elszállásolva a vendégek közt. A vendégek tetemes része, hogy hogy nem épen — a nem is bennszülött és nem is valami fényes helyzetű hivatalnokai osztályánál szállásoltatott el. A szótéljes értelmében vett debreczeni urak nem akartak kifizetni magukat, a mi különben egészen az, ő privát s mára nem tartozó dolguk, a polgárság pedig, mely nálunk nemigen szokott tolakodni, kizáratot. És ez utóbbi körülmény képezte annak okát, hogy Debreczen, daczára sok minden ünnepléyben történt részvételének, sok kiváncsian várt vendégelmaradásának s egy-két ily alkalmukot elkerülhetlen, de mint két részt egyaránt terhelő hibának — nem mutathatta meg azt a mosolygó arcát, a melyet a ki meglátott, az ugy megszeretett, — mint a hogy megszerette Jókai Mór, Teleki Sándor és a nyilatkozat írója. — Debreczennek képviselője nem az u. n. uriosztály, a mely se nem szebb vagy jobb, se nem csunább vagy rosszabb, mint Magyarország bármely városának uriosztálya, hanem (képviseleti Debreczen t a maga t ö s g y ö k e r e s o s z t á l y a, a Szabó Endre által említett civisek, a melynek párja, hasonlója széles e világon nem találkozik. Pedig hát a civis, a kinél az elfogadashoz jobban senkimen ért, megszokta melöltötését s mint Cordelia nem szól, habár szeret is.

De hát ezt az osztályt a maga ő eredeti szokásaival (együtt ép ugy véka alá rejtették, mint a hogy féltékenyen elkerültek a fensőbb megrovástól remegők mindent, a mi valamiképpen összefüggésben állhatott Debreczen létezésének eddig legfenségesebb momentumával, a függetlenség ténnyel. Pedig e kettőt keresték vendégeink mindenütt s hogy többet ne említsünk, a polgárságból került volna ki igazi hortobágyi kirándulások ötosfogatu magyar szerén, tésztás kásával, debreczeni bélessel és fonatossal! A legutolsó Csipulusz is ugy érezte volna magát e tisztesség-adó körben, mint mamekujjai körében Tisza Kálmán; a kitől árad különben az itteni fizető és fizett osztályt, sok részben elválasztó hidegség is.

Ezen kölcsönös kijelentések után pedig az írói és műv. kör és Debreczen sz. kir. ösvárosának közönsége között felmerült ügyet lovagiasan elintéztünk nyilvánítjuk.

Szabó Endrének és a körnek üdvözlét! Szerk.

A depr. ref. főiskola értesítője.

(Az 1883/4. tanévről. Közzé teszi Békési Gyula igazgató)

A főiskola ez idei értesítőjét értekezés nem előzi meg, de elég kimerítő képet nyújt a múlt tanévről. Legelől megtudjuk, hogy az élén álló felügyelő tanácsnak elnökül fötiszt. és ngos püspök ur kéretett fel ideiglenesen, tegjaiul ugyanazon gyűlésen megválasztattak Debreczenből; Révész Imre (a z ó t a m e g h a l t), Sápó Sámuel; — videkről: Kiss Áron, Szabó János, Kántor Sámuel (a z ó t a m e g h a l t), és Farkas Antal; tanárképviselelők: Szilágyi István, Futó Mihály, Békési Gyula (l e m o n d o t t), és Bodolay László.

Működött a tanodákban 11 rendes tanár, 7 helyettes és segédtanár, 3 mellet tanár, kik közül egy éneketes zongorát, egy torrászatot és szépirást, egy pedig g y o r s í r á s z a t o t is tanított. Nevezetes és megvost érdemlő körülmény, hogy az egyetlen előadott idegen nyelvet, a francziát csak 20 mond h u s z t a n u l o tanulta. Nem tudjuk, hogy euek o k a csekely s a nyelv megtanulására valóban kevés heti 2 óra volt-e, vagy az, hogy az ifjuság nem világosított fel arról, hogy ma már a franczia nyelv tudása nélkül modern műveltségre igényt tartani nem lehet. Kik közül 317 segélyezettet.

A tanév végén tanuló volt a főgymnasiumban. A tanulók között ezek közül református

498; számban ezt rögtön a mózes vallású 87 tanuló követi, megfelelő alapítványok és a gazdag hifellekezet részéről méltán várható vizsonzátok nélkül: Előmenetelre nézve a 636 tanuló így osztályozottat.

Table with 2 columns: Item and Count. Items include: Jeles: 49, Jó: 71, Elégséges: 388, Elégtelen egy tárgyból: 28, " " két " : 37, " " több " : 63.

A z é r e t t s é g i vizsgára jelentkezett 73 tanuló, kik közül érettségi bizonyítványt 51 tanuló kapott.

A főiskola értékes gyűjteményei szépen gyarapodtak. Értékes darabok vettek a term. taniszerter részére és gyarapodtak a különböző könyvtárak is.

Tudni valók a jövő 1884—85-dik iskolai évre.

1. tanulók felvétele szept. 8 első napján történik. A beírást a gym. összes ifjuságára nézve az igazgató végzi. Minden tanuló, bárha az előző évben a debreczeni ref. főgymnasiumban tanult is, köteles az igazgatónál e 8 nap alatt beíratás végett jelentkezni. A ki az igazgató által felvettett, tandíjját lefizetve és a kapott beíratás lap rovatait kitöltve, jelenti magát az illető osztályfőnöknek. Oly tanuló, ki tandíjját ki nem fizette, az osztályfőnök be nem jegyez s addig senki sem tekintetik e gymnasium növendékének, míg az osztályfőnök nem bejegyezze ninc.

2. Beírási díj az ujonnan jöttekre nézve kivétel nélkül 2 frt. Tandíj a prot. tanulókra nézve: I—IV. oszt. 9 frt 60 kr.; az V—VI. oszt. 14 frt. 40 kr. VII—VIII. oszt. oszt. a jótéteményeseké 9 frt. 60 kr., a nem jótéteményeseké 19 frt. 20 kr. Nem prot. tanulókra nézve: I—IV. 15 frt. V—VI. oszt. 20 frt. VII—VIII. oszt. 30 frt. — A tornaeszközök fenntartására fizetnek az I—IV. osztálybeli tanulók 1 frt; az ifjusági könyvtárra I—IV. oszt. 20 krt, V—VIII. oszt. 40 krt., mely ez eddigi szokástól eltérőleg a beíratkozáskor fizetendő. Közigazgatási pótlék minden tandíjfelvételtől 60 kr. A tandíj fele a beírást alkalmával, másik fele január 8 napján fizetendő.

A tandíjmentesség és bármely jó ténnyért való folyamodványok beadásának határideje szeptember 5-ike; később érkezé folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

3. A gymnasiumi első osztályba szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9 évet betöltötte s 12 évnél nem idősebb. Ismereteinek mértékére nézve megkivántatik, hogy a népiskola tananyagában kellő jártassággal bírjon; ez ismereteit külön felvételi vizsgálat által igazolja. E felvételi vizsgálat díjtalan, de csak azon esetben, ha a felvételt kívánó valamen nyilvános népiskolától a 4-ik elemi osztály végzéséről bizonyítványt mutat elő.

4. A felsőbb osztályba való felvétel a megelőző osztályoknak sikeres végzésétől függ, mit az ezen iskolában tanultak s szülei által aláírt értesítő, — a más iskolából jöttek pedig nyilvános iskolai okmányok, t. i. bizonyítvány és értesítő által igazolnak. (Az értesítő a végzett tananyagokról ad felvilágosítást. Ha e két okmány bármelyike az tünteti fel, hogy az illető tanuló képzettsége hiányos, bárki is (díjtalan) felvételi vizsgálat al'apján vehető fel.

Oly növendékek, kik nem nyilvános gymnasiumban tanultak, magán vizsgálatot tesznek felvételük előtt. A magánvizsgálat díja minden vizsgáló tanár s az igazgató részére 4—4 frt.

5. A két felső osztályból mintegy 50 tanuló nyerhet bentlakást a meghatározott 8 frt évi díjért, melyből 6 frt az év elején, 2 frt pedig január 8 első napján fizetendő. — Tápintzetben a két felső osztályból ingyen s, felidjért 22 tanuló kaphat elemzést. A tápintzeti havi díj körülbelől 3 frt 60 kr.

6. Az 1882. július hóban ülésezett egyházközségi bizottság nevezetes változás állapított meg a főiskolai — hat alsó osztályban járó — szegény (régibb néven soiga) tanulók ellátására vonatkozólag. Ez intézkedés szerint, mely már a legközelebb lefolyt isk. évtelen életbe lépett, a felvehető szegény tanulók száma 130-ban állapított meg. E 130 tanuló a tandíjmentesség jótéteményes kivál meg mind kap lakást, ebédet és kenyert. E 130 közül 40 teljesen ingyen látatik el, de a 40 közül csak általánosán jeles vagy jó osztályzatú s legalább 2 ik osztálybeli tanuló vehető fel, az első osztálybeliek teljesen ingyenesen nem lehetnek. A 40-en felül maradó 90 szegény tanuló egy része évi 30, más része évi 60 forint pótdíjért fog az évi szorgalomzok alatt szintén lakás, ebéd és kenyérral elláttatni, mely pótdíj 10 részletben — szeptembertől kezdőleg júniusig — minden hónap 3 első napján fizetendő; — a ki e fizetést e határidő alatt elmulasztja, a jótéteményesek közül kitoröltetik. Annak megallapítása, — hogy tekintetbe véve az egyházmegyéből az előbbi évben a szegénytanulók számára gyűlt segélyösszeg mekkoraságát — hány tanuló vétessék 30 és hány 60 frtos pótdíjra a 90 közül, minden isk. év elején a gym. tanárkar teendője.

Különösen keretnek a Nagytiszt. és Tiszt. lelkipásztor urak, méltóztatassanak ez intézkedéseket egyházuk mindazon tagjainak tudomására juttatni, kik gyermekeiket iskolánkba szegény tanulóul szándékoznak behozni, s figyelemzetni különösen azokat, kiknek gyermekei most szándékoznak gymnasiumunkba lépni, semmiképe se számítsanak arra, hogy fiok az első évet minden költség nélkül elvégezheti. Az igazgatóság ugyan mindent elfog követni, hogy az első időszak elmúltával — Karácsony után — azoknak, kik szorgalmuk és tehetségükkel különösebben kitűnnek, pót-

díjuk lehetőleg leszállítsassék, de az ujonnan az első osztályba jövő tanulók Karácsonyig — a legrendkívülbb eseteket leszámítva csak a 60 frtos pótdíjások közé vehetők fel.

A ki ezen ugynevezett szegény tanulók közé felakar vétetni, tartozik szegényességét, illetőleg vagyontalanságát a lelkes által is aláírt községi bizonyítvánnyal igazolni.

7. Javító vizsgálat szeptember 5 és 6 án tartatik. Javító vizsgálatra csak azok boosztatnak, kik egy tanból kaptak elégtelen osztályzatot; a kik pedig egyélnél több tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, azok csak a felekezeti főhatóság által adott engedély előmutatása mellett tehetnek javító vizsgát. A más nyilvános gymnasiumból „elégtelen” osztályzattal jött tanulóktól csak azon esetben vétetik fel a javító vizsga, ha azon gym. igazgatóságától — hol tanultak — engedélyök van roszt osztályzatuk kijavítására. Azonban az ily tanulók a rendes vizsgálati díjat fizetni kötelezettenek.

8. A koszt- és szállástadást illetőleg figyeimeztetnek általában a szülek, hogy gyermekeik számára kosztot csak az igazgató véleményének meghallgatása, illetőleg tájékozó utasítása után fogadjanak. Mig viszont éppen ennek lehetővé tétele végett ajánlatuk mind azoknak, kik kosztadást vállalkozni hajlandók hogy e szándékukat a gymnasium igazgatójánál előlegesen, idejében közöljék.

A tegnapi iparos-gyűlés.

Debreczen, aug. 4.

Mióta az iparos-ügyi mozgalmak Magyarországon kezdetüket vették, talán nem forgott szönyegen oly fontos, az iparos osztályt olyközvetlenül érdeklő és érintő ügy, mint mielő: képezett az, melyet a helybeli ipartársulati elnökök, a kamara iparos tanácsosai és általában az iparügyek iránt érdeklődők által értekezlet tegnap délelőtt a városbába nagyteremben tárgyaltak.

E fontos ügy, az új ipartörvény értelmében megalkandó ipartestület kérdése volt. Időszednek látta a helybeli iparoskör, hogy tekintettel az új ipartörvénynek közeli élebeletetésére, a mozgalmat az ipartestület megalakítása tárgyában megindítsa; hogy ezen bizonyára mindnyájunk által ohajtott üdvös intézménynek útját a kölcsönös felvilágosítás és eszmecsere útján egyeegesse, azt a megvalósuláshoz közelebb hozhassa.

E czélobl lettek közös értekezletre egybehiva a fentebbi elsoroltak az iparoskör elnöke Jón a Dániel által s a meghívottak, mint tapasztaltuk, szép számmal jelentek meg, bizonyosságul annak, hogy érdeklődnek az ügy iránt. Előlk, előre bocstáva azt, hogy a fenforgó kérdés általában és különösen kiváló fontossággal bír az iparosokra nézve, felhívja a jelelvőket, hogy a kérdéses ügyben észrevételeiket részrehajlatlanul megtegyék. Ez pedig nem más, mint az új ipartörvényben körvonalozott és az iparosok két harmadának kívánságára megalakítandó ipartestület ügye, minek megalakítását ó a maga részéről szívóbb óhajítja s kívánja, hogy a jelenlévők is megértvén a kérdés fontosságát, váljanak szintén hiveivé az ügynek.

Felolvastattott ezután a kör titkára által az ipartörvényből készített kivonat s ezután felolvastatták egész terjedelmében az ipartestületek hatáskörét szabályozó és meghatározó törvénynek idevonatkozó paragrafusai, mely után hazdetét vette az eszmecsere. Es örömmel tapasztaltuk, hogy az olyan tekintélyes ipartársulat, mint a timár ipartársulat képviselője is oda nyilatkozott, hogy a testület megalakítását az iparosok érdekében valóak látja. Más oldalról felhoztak aggodalmak, melyek szerint a létesítendő testület talán káros befolyással leend majd a továbbra is fentmaradó ipartársulatokra; sőt a csizmadia ipartársulat jelen volt buzgó és tisztelt elnöke határozottan ki nyilváníttotta, hogy ók e testületbe bemenni nem kívánnak.

E nyilatkozat mindenestre következtetésben tüntet fel — ha nem is az egész csizmadia ipartársulatot, mert hiszen ennek nézetét a jelen ügyben még nem ismerjük — de legalább az elnökséget, mely több év óta ugy a képviselőháznál, mint az illetékes miniszternél személyesen is kérelmezte az ipartörvény módosítását, a kvalifikáció kimondását, a szakmabeli kénszertársulást és a többek közt azt, hogy az iparosok saját bel- és egyéb ügyeiket, — nem a kapitányi hivatal, mely szakismeret hiányában téves felfogást tanusíthat itéletének meghozatalánál — önmaguk intézhessék. Es habár a törvényhozás a szakmabeli társulási kénszert nem mondta is ki, de módot nyújtott arra, hogy magok az iparosok alakíthassanak egy oly általános testületet, melynek a törvény elég tág iparhatósági jogkörrel biztosít és felruházza azzal, hogy saját bel és visszas peres ügyeikben ömagok bíraskodhassanak is. A kvalifikációra nézve pedig módot nyújt szintén a törvény, hogy az illetékes miniszterium rendeleti uton határozza meg a képesítéshez kötött mesterségeket; midőn tehát az iparosok kívánsága — habár nem egészen is — de részben mégis teljesült és a teljesültek közt azok is bentfoglaltatnak, a miket szintén kívántunk: előálljunk és azt mondjuk, hogy most már nem kell, — csakugyan nem egészen felel meg a következtetésnek és az eljárás módok szerint indokolva nincs.

Az elmondottak értelmében a felhozott aggodalmak több irányban eloszlatatván, az értekezlet kimondotta, hogy az új törvény szellemében alakítandó ipartestület létesítését célszerűnek és az iparosokra nézve üdvösnek tartja és annak megalakítására a kívánt idő-

ben szívvel lélekkel törekeztek fölsozlott.

A magunk részéről hatunk kifejezést, midőn rosok saját jól felfogott ipartestület intézménye. Hiszen ha ezt nem teszik nem alakítják meg: sokak az egyes iparosoknak, melyhelyzete, mert akkor, midődig a kapitányi hivatal tartozni, hanem az olyan a tanoncszerződtes eslyet eddig minden társuljövőben az új ipartörvény tány hivatal mint elsőintézi; természetesen, az lása esetén ezen ügyek tozandnak.

Vid.

Tek. szerk. ur! Városunk ma tar gyűlését, melyet az al rövid beszédben átvőzöl letet; megnyitott s a elrendel.

Végh Pál képviselő mellőzése után a tisztul tett meg.

1. Polgármesteri Czeglédi Lajos volt pol rólly ügyvéd. A megjelte: pott: Cz. L. 74 szavazatos volt polgármester volt.

2. Tisztí ügyészvá gulag.

3. Főkapitányságr volt kapitány, Szilágyi Oláh Jakab.

4. Alkapitányságr Kircsi Gábor volt kapit 5. Arvaszeiki elnök kar Sándor egyhangulag.

6. Jegyzőkké: Cze Elek egyhangulag.

7. Adóvilvántartó hangulag.

8. Adóügyi tanács felkiáltással.

9. Adópénztárnokk gulag.

10. Gáti János sz 11. Közgyámam: T 12. Mernökké: T 13. Rendőrbizottsá gulag — megválasztat

A választás bevé kimondatván, a megvála küt a törvény értelméb

Helyi

* Az aug. 2-iki megilletődéssel, kegyele zéstől áthatott érelemmel kinek szive a nagy gyár Már két órákor nagy nyagtemplom s főiskola kor megindult a temető utánna az önkéntes tűrő a torna egylet, a fűgget ifjuság saját zászlók alá nekár a Rakóczy indul zenejét játsza. Kierkezt több ezer ember gyűlt lárának a Hymnus elej ünneplény műsorát, után hittanhalgató szavalá e nok a római ifjuságho Utánna a dalárda ének ünneplény fenytpontja. K t. emlékeztetését mit Rokonszenves alakja k első percze leköték a figyelem nöttön nött s zódott. — Régen, es nem hallottunk e sira műreket. A mi ke Nyelvezete virágos, d nem csap, stílya fensé szeméiből majd a bú rág bős, a bu keserü nyeit család ki. Elvitte korába, a zivatáros gaság sötét honába, e nepére. Beszédet a d rran kellett felbe szak után Kovács Józ Bálint „Koszoruk a h hatással. A dalárda ün temetőben befejezett helyen el ama nemese mint minden évben, us szorut tett a hősök s szönetet Polynár urnak, ki előde példáj dicsonmá varázsolta. köszönetet dalárdánk hazafias ünneplében közre. A menet haz Lajos azt üzent: „d bel az ünneplény 2-1 folyt le. A dalárda s m u el joghallgató s mait siratom” költés silykrel. A dalárda melyben 5-6000 e ért. Sokaknak feltu ur, ki pedig tudtu szabadságharcz leg az ünneplényen nem akar osztozni a kö

...dolog leszálltassék, de az ujonnan...

...tegnapi iparos-gyűlés.

Debreczen, aug. 4. az iparos-ugyi mozgalom Magyar...

...szavazatok...

...Helyi hírek.

...Az aug. 2-iki gyásznappely...

ben szívvel lélekkel törekedni fog. Ezzel az...

Vidék.

H. Szoboszló, aug. 1. Tek. szerk. ur!

Városunk ma tartja meg tisztújító köz...

...Helyi hírek.

...Az aug. 2-iki gyásznappely...

* A debreczeni ker. ifjúság önképző kör...

* A közúti vasút. Ugy halljuk, hogy a...

* A 15-ik huszárezred tisztikara lefeny...

* A n-szalontai Arany-élmékre adako...

* A csolnákózi egyesület szombaton örö...

* Magyar dalársulat van városunkban...

Kálmán, Kuczik Gábor, Szakszó Rezső Ná...

* Az augusztus 2-iki ünnepélyt rendező...

* Az iparoskör zászlója javára újabb...

* Hymen. Dr. Kis Károly városunk szü...

* A Tisza bukása. Említettük, hogy a...

* A hajdumegyei gazdasági-egylet által...

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

kikérdezte egyes szavak jelentése iránt, mig...

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

...Helyi hírek.

Számrejtvény.

- 1, 2, 3. Ez ápol s eltakar. 11, 10, 4, 7. A rónákat borítja nyarankint.

SZERKESZTŐI POSTA.

Molnár Gy. urnak, A r. d. = E közlemény,

Tetemesen leszállított áron

ajánl

Kunz József és Trsza

SATIN, CRETON, BAREGE

és többféle

RUHA - SZÖVETEKET.

Eladó fűszer-üzlet.

Helyben egy jömeneteli fűszerüzlet lakos t ály...

Hazánk s a külföld.

— József főherceg és a cigánynevelő...

Orvosi bizonylatok

"Margit"

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnye tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szabad szén-sav, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalom.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor-yalkülönbözőbb esékélyebb szabad-szén-sav tartalmánál. A Seltersi, Radein, Vichy, stb. vizektől különösen a szabad-szén-sav tartalmánál fogva, s azért vörzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatását kell tartani, a szén-savanyusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledő szervek hurutos bántalmánál oly annyira, hogy jelenleg rokon-alkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — esékély szabad szén-sav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzák, a melyekben a Seltersi, Giesshübl, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár. Torok-, gége-, légző- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természeti gyomor-baj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledő- és húrtutak idült betegség osztálya, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl, Előnye, hogy a betegnek élvezettel isszák, s hogy sem bevív, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétyl Károly egyet. tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl vizek fölött kisebb szén-sav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légző, emésztő- és vizeledő-szervek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainak tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübl- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző és emésztő-szervek kórállapotánál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb gyógyforrása a "Margit"-forrás Gyöngyösön, melyet én gyógyintézetemben a "Margit"-forrás gyógyvizét alkalmazva által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görsborsdorf, 1879. március 18-án. **Dr. Römpler Tódor.**
Borral használva a legégszesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár **ÉDESKUTY L.** magy. kir. udvari szállító-műhely Budapest.

Kapható azonkívül minden gyógyszer-tárban, fűszer-kereskedésben, szállodákban és vendéglőkben.

Nincs többé fogfájás.

hogyha ha használtatik a **Fog-elixir (Elixir d'infirice)** a tiszteletre méltó **Benediktinus atyák,** készítménye a Soulacl apátságban; a mely szer 1373-ban taálaltott fel, Boursand Póter prior által és a mely később Maguelonne prior ur által lényegesen tökéletesített t.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához, — a foghús erősítéséhez és megsemmisíti a borkövet, megóvja a fogakat az elromlásától.

A helyett rossz szagának elűzésére minden másfél-fogvívőnél hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangú körökben az egész világszerte használják.

Főgyőnkész: Bordeauxban (Franciaország) Seguin, 3 rue Hugerie. Debreczenben: Szepessy és Kerekes díszmű, Schwarz M. Benó. Rott S. férfi dívat-termében.

58. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedély nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	19.40
C. Szinte középserű		18.40
0. Királyliszt		18.40
1. Lángliszt		18.—
2. Montliszt		17.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		16.60
4. 2-od		15.80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		15.—
6. Szinte 2-od		14.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső		13.40
8. Szinte 2-od		12.40
8 ¹ / ₄ . Barna 1-ső		11.40
8 ³ / ₄ . Szinte 2-od		10.—
9. Lábliszt		8.40
10. Veres liszt		—
11. Finom korpa zsákkal		5.60
12. Durva korpa zsákkal		5.20
Simán őrölt liszt zsákkal á 75 kg.		10.—
Dara és liszt 25 kl. zacskók. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább		9.40

Debreczen, 1884. aug. 3.

A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:

A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo	
10 11. 12.	50
Sima liszt	75

BERGER gyógyszereszei

Thea-zappanja

orvosi szaktökindeyek által ajánlja Európa legtöbb államban fenyves eredményei mindennemű

kiütések

ellen bár mi helyen, továbbá krónikus, fej korpa-foltok, sennvedék vagy könnyelven rüht óvar, pattanások ellen, ép úgy mint ve roszság, fagyosság, láb-izzadás, fej- és száklárvák ellen használható. A Berger-féle gyógyeszezi zappanban 40% növénytartalom van és nagyban különbözik mindentéle thea-zappantól, melyek a kereskedésekben találhatók. — Törvényszék és hitelesítések elkerülése végett, határozottan a Berger thea-zappan kerendő s figyelni kell az ismert védőjege.

Berger gyógy kénszappana

ugyan így alkalmazható s ha ez inkább tettenék, akkor tessék a Berger-féle kénszappant kiválasztani, melyek a külföldi miniszterek társától csodásan különböznek.

Mint győzőbb thea-nemek, melyek hivatva vannak minden tisztítatlan ruha, bőr- és fej-köszögek, úgy gyermekknél, mint nőknél és meglett egyéneknél, ezen körvétel való marással s az ajánlott zappannal naponta használva, biztos tisztulás jöhet elő.

Berger-féle Glicerin thea-zappan,

darabként 35 kr. az utalással együtt gyár- és rak-hely G. Hell. Troppau. A becsi gyógyszereszei kiállításán a legnagyobb elismeréssel tüntetett ki 1873-ban.

Tejelő marhák eladása.

A debreczeni kir. gazdasági tanintézet gazdaságában,

nyugoti fajta üszök és nővendék bikák

eladásra tüzetven ki, azok bármikor a gazdaságban, — **PALLAGON,** megtekinthetők és becsáron megvehetők.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,



felölmulhatatlan az étvágyhiány, gyomor-nyomogatás, rosz szaga lehellet, szék, ásvány felbűgés, köhögés, gyomorhurut, gyomorégés, huykőképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, fofajás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székesorulás, a gyomornak túlerheltsége étel és ital által, gillista-, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcsé ára használat utatisással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Rotschneck E., Götl N és Tamásy B. urak gyógyszer-tárban, Barta Zoltán Kru-Szent-Márton, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszer-tárban és kereskedésben.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben

Brady Karoly, „Órangyalhoz“ címzett gyógyszer-tárban Kremzierben, Morvaországban.

Emberek igyekeztek...
Törvényhozás...
emberek igyekeztek... is a népvnevelést...
teni. Az eredmény...
a reménynek, külön...
töleg, kiket már a p...
het az iskola padjait...
tek oktatása, különö...
vés sikert mutat fel...
gatni még a statis...
van ez így? Mert ne...
anuak, hogy a felh...
darság lenne a fel...
temlegesen használ...
érni akarni, de eg...
Csak egyedül a kor...
nia. Elérnök a czél...
a közös hadügymint...
nevelésre is adna v...
hatalma az osztrák...
évenként óriási szá...
tudatlanság sötét kö...
neki kimondani: a...
három hónapban nép...
Jutalma lenne fény...
dás, anélkül, hogy n...
krajczárjába is kerül...
hadserg legkevesebb...
Elmondjuk, mi...
hozni:

Amint október...
kolnak, már novemb...
gyakorlati ismeretek...
ber—február hónap...
rossz időjárás miatt...
ként 3 óráig tartat...
iskolázásra fordítat...
kolázás? Azok, a ki...
és számolni, az altis...
hol folytonos irás, o...
elsajátítják majdnem...
sarkalatos studiumot...
tonai szabályzat kiv...
nak. Már a földrajz...
tonának kellene tud...
meretlen ezen iskola...
Azok a katoná...
írni, sem olvasni...
az ugynevezett „sz...
hol négy-öt hónapo...
a katoná állása...
hogy a bornyut...
kipakolni.

Ha most már...
napokon át minden...
állítanak fel. t. i...
sen tudatlanokét...
Az elsőben p...
gyakorlat ugys 7...
írás, és számolás...
rajz és történelem...
pedig oktathatnak...
lyokból és gyakor...
A másik iska...
ket tanítanak az...
bá a földrajzra és...
azután 5 velük is...
bályzatot és a gy...
Ez az egész...
változtatásba ker...
A mi az okt...
kellene keresni. O...
tiszték, kiket műv...
a hadserg; továb...
5—10 olyan ka...
oktatni a többit...
Papirt ugys...
ket pedig — vala...
szabályzatot — a...
nek meg a katoná...
Tehát ha az...
honvédelmi minisz...
árva krajczárral...
Azon kérdés...
na-e ez a hadse...
mindenki azt mo...
nek a katonák...
bereknek szükségé

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:

tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

disztes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászat köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **DEBRECZEN** ez. hir-lapban a legolcsóbban számítva közzé teszek.

KUTASI IMRE, könyv- és könyomda-tulajdonos.

DEBRECZENBEN, FŐPACZ SZ. NAGY KÁROLY ház.

KITÜNTETÉS SZEGED érdeméremmel 1876.

KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRVÁR ezüstérem 1879.

KITÜNTETÉS LONDON

DISZOKLEVÉL 1871-ben.